

Genitiv u hrvatskome jeziku i njegovi prijevodni ekvivalenti u mađarskome jeziku

Majdenić, Barbara

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:724533>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-26**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet
Preddiplomski studij hrvatskog jezika i književnosti i mađarskog jezika i
književnosti

Barbara Majdenić

**Genitiv u hrvatskome jeziku i njegovi prijevodni ekvivalenti u
mađarskome jeziku**

Završni rad

Mentor: izv.prof.dr.sc. Branko Kuna

Sumentorica: dr.sc. Ana Lehocki-Samardžić

Osijek, 2015.

Sadržaj

Sažetak	1
1. Uvod	2
2. Genitiv u hrvatskome jeziku.....	3
3. Genitiv u mađarskome jeziku	4
4. Prijedložni genitiv	6
4.1. Posvojni genitiv.....	6
4.2. Kvalitativni genitiv.....	9
4.3. Dijelni genitiv.....	10
4.4. Značenje uzroka	11
4.5. Značenje količine	12
4.6. Značenje odvajanja.....	13
5. Lokalistička teorija padeža	16
6. Zaključak.....	19
7. Literatura	20
8. Izvori	21

Sažetak

Tema je ovog rada adnominalni prijedložni genitiv u hrvatskome jeziku i načini na koje se on prevodi u mađarski jezik. Na temelju analiziranog korpusa genitivna se podznačenja svrstavaju u nekoliko skupina gdje se objašnjavaju njihove morfološke i sintaktičke implikacije. Slijedeći načela kognitivne lingvistike i lokalističke teorije padeža, govori se i o vezi dimenzionalnih (prostornih i vremenskih) i nedimenzionalnih (apstraktnih) značenja adnominalnih prijedložno-padežnih sveza. Također, objašnjava se i niska frekventnost adnominalnog prijedložnoga genitiva u odnosu na ostale podvrste genitiva koja je zabilježena u korpusu.

Ključne riječi: genitiv, adnominalni, prijedložni, genitiv u mađarskome jeziku

1. Uvod

Tema je ovoga rada adnominalni prijedložni genitiv u hrvatskome jeziku i njegovi prijevodni ekvivalenti u mađarskome. Izvor za korpus koji će se analizirati jest pripovijest *Baraka Pet B* Miroslava Krležu koju je na mađarski 1963. godine preveo Zoltán Csuka. U uvodnom dijelu ukratko će biti govora o genitivu u hrvatskome jeziku, a naglasak će se staviti i na problematiku mađarskog genitiva koji je i danas nepresušna tema i izvor mnogih rasprava među hungarolozima. Nakon toga, u razradi adnominalni će prijedložni genitivi biti podijeljeni u nekoliko podznačenjskih skupina u okviru kojih će prvo biti ukratko prikazana teorijska pozadina da bi se naposljetku analizirali primjeri iz korpusa. Posljednji dio rada, na temelju lokalističke teorije, govori o vezi nedimenzionalnih padeža s osnovnim, prostornim značenjima. Cilj je ovoga rada prikazati u kojim se značenjima adnominalni prijedložni genitiv najčešće pojavljuje u hrvatskome jeziku, na koje se načine prevodi u mađarski, ali i na temelju cjelokupnog korpusa reći nešto o učestalosti pojavljivanja adnominalnog prijedložnog genitiva u hrvatskome jeziku u odnosu na ostale njegove podvrste.

2. Genitiv u hrvatskome jeziku

Genitiv je značenjski najširi i najopćenitiji padež u hrvatskome jeziku te sukladno tomu izražava čitav niz različitih odnosa među entitetima – od prototipnih prostornih i vremenskih pa sve do rubnih značenja koja se pojavljuju kao metaforičke ekstenzije prototipnih značenja. Najosnovnija je, i u literaturi najčešće navođena, podjela genitiva na besprijedložni i prijedložni. Besprijedložni se genitiv grana u nekoliko podznačenjskih vrsta, a Silić i Pranjković (2007: 201-203) navode sljedeće vrste: posvojni, subjektni, objektni, objasnidbeni, dijelni, slavenski, vremenski, genitiv svojstva, ablativni, genitiv podrijetla, emfatični, genitiv zaklinjanja, genitiv cijene, genitiv igre, genitiv vrijednosti te obilja i oskudice. S obzirom na to da je genitivno značenje najšire, genitiv će se pojaviti s najvećim brojem prijedloga kojima je uloga konkretizacija značenja. Prema svojoj sintaktičkoj ulozi, genitiv se pojavljuje u adnominalnoj i adverbijalnoj¹ funkciji. Genitiv prvotno ima adnominalnu ulogu što znači da je sintaktička uloga genitiva u tom slučaju uvjetovana imenskom riječju, a može biti upotrijebljen kao atribut i apozicija. Kada je u ulozi nesročnog atributa, genitiv se može pojaviti kao subjektni, objektni, posvojni, dijelni, eksplikativni, kvalitativni ili gradivni genitiv. U adverbijalnoj ulozi genitiv se pojavljuje u ulozi objekta i to dijelnog i slavenskog ili u ulozi priložne oznake gdje može izraziti značenje mjesta, vremena, načina, usporedbe, količine, uzroka, namjere, posljedice, dopuštanja i značenje vršitelja glagolske radnje. Osim toga, adverbijalni se genitiv pojavljuje i u funkciji ostalih sintaktičkih kategorija kao što su primjerice predikat i predikatni proširak. Prema lingvističkoj literaturi, subjekt je jedina sintaktička uloga koja ne može stajati u genitivu jer je on rezerviran samo za nominativ, dok s druge strane, tradicionalistička normativistika govori o mogućnosti izražavanja subjekta kosim padežima te se može govoriti i o logičkom subjektu u genitivu (Stolac, 1992: 168-176). Prilikom određivanja koji su padeži hrvatskoga jezika strukturni, a koji nisu, javljaju se brojni primjeri koji dokazuju da su mjerila za određivanje strukturnih i nestrukturnih padeža E. Woolford manjkava. U mnogim se slučajevima ne može jasno odrediti je li riječ o strukturnim ili nestrukturnim padežima. Mihaljević (2010: 172) na temelju iscrpne analize govori da je neosporan strukturni položaj genitiva kao dopune imenici unutar imenske skupine, ali položaj ostalih podvrsta besprijedložnog genitiva varira ovisno o različitim sintaktičkim kriterijima. Također dodaje da je položaj prijedložnoga genitiva, koji je ujedno i temelj daljnje analize ovoga rada, uvijek nestrukturnalan.

¹ Osim najčešće upotrebljivanog naziva *adnominalan* u literaturi su zabilježeni i nazivi *uzimenski* (Stolac, 1992) i *priimenički*, a *adverbijalan* ponegdje zamjenjuju nazivi *adverbalan*, *uzglagolski* (Stolac, 1992) ili *priglagolski*.

3. Genitiv u mađarskome jeziku

Padežni sustav mađarskoga jezika predmet je stalnih polemika među jezikoslovcima. Naime, točno određivanje broja padeža uvelike ovisi o tome promatra li se padežni sustav s morfološkog ili sintaktičkoga gledišta. Aglutinativno svojstvo mađarskoga jezika omogućava izražavanje padežnih odnosa padežnim nastavcima koji se dodaju osnovi riječi. Kako mađarski ne poznaje prijedloge, osim padežnih nastavaka u označavanju padežnih odnosa ponekad sudjeluju i postpozicije². Sukladno prvotnim pokušajima da se padežni sustav uredi po uzoru na latinski, došlo je do sužavanja broja mađarskih padeža na sedam. U 19. stoljeću javljaju se nove tendencije u jezikoslovlju što je uzrokovalo da broj mađarskih padeža prijeđe broj od čak trideset (Andrić, 2002: 140). Prekretnicu u proučavanju padežnog sustava donijela su istraživanja Antala Lászla koji problematici padeža prilazi isključivo s morfološkoga gledišta. Na temelju mogućnosti mađarskih padeža da se uklope u paradigmu zadanu konkretnim morfološkim kriterijima, László zaključuje da u mađarskome jeziku postoji sedamnaest padeža pri čemu iz paradigme isključuje genitiv. Mađarski je genitivni nastavak jednak dativnom i glasi *-nak/-nek*³ te ga László, negirajući mogućnost homonimnih oblika, potpuno isključuje smatrajući kako je genitiv u mađarskome jeziku odraz utjecaja indoeuropskih jezika. Suvremene gramatike mađarskoga jezika ni danas nisu u potpunosti složne oko pitanja genitiva pa s obzirom na to uvrštavaju li genitiv u paradigmu ili ne, u mađarskom jeziku postoji 17, odnosno 18 padeža (Andrić, 2002: 141). Činjenica da je oblik dativnog i genitivnog nastavka u mađarskom jeziku isti i da genitiv od dativa razlikuje posvojni nastavak na posjedovanom upućuje na sličnost s indoeuropskim jezicima koji imaju posvojni dativ. Mnogi hungarolozi promatraju mađarski padežni sustav odvojeno od padežnih sustava indoeuropskih jezika pa odgovore na pitanja genitiva i dativa traže u unutarjezičnim elementima. Antal tako *-nak/-nek* u posvojnim konstrukcijama, koji formalno odgovara genitivu, naziva *genitivnim dativom* objašnjavajući kako je *genitivni -nak/-nek, koji se inače može javiti samo uz posvojne nastavke za osobe, samo jedan od značenjskih alternacija dativa, ali da to nije genitiv*. Lehocki-Samardžić prema Antal (1961/2005: 281-282) takav

² Postpozicije su odnosne riječi koje stoje iza imenice bez padežnog nastavka. Njima se izražavaju priložni odnosi (najčešće mjesto i vrijeme). Nenaglašene su riječi u rečenici i stoje iza imenice, a od padežnih nastavaka ih razlikuje to što su duže od njih, imaju samo jedan oblik i relativno su samostalne (Andrić, 2002: 84).

³ U mađarskom se navodi više varijanti nastavaka zbog glasovne harmonije prema kojoj većina nastavaka ima i po nekoliko različitih oblika, a za konkretnu se riječ uzima onaj oblik nastavka koji po visini tona svoga samoglasnika odgovara visini tona samoglasnika korijena riječi ili njezine osnove. Glasovna harmonija kao jedna od važnih osobitosti mađarskoga jezika predstavlja kriterij prema kojem oblik osnove riječi traži točno određen nastavak, tj. ako osnova u svom posljednjem slogu ima visoke samoglasnike i nastavak koji joj se pridodaje biti će s visokim samoglasnicima, odnosno s niskim ako posljednji slog osnove ima niske samoglasnike.

stav kritizira objašnjavajući nemogućnost postojanja značenjski hibridnih padeža koju Antal zagovara. Naime, u radu se kritizira Antalovo nedovoljno poznavanje flektivnih jezika zbog čega dolazi do hibridnog naziva *genitivni dativ* što je odraz promatranja padežnog sustava isključivo iz perspektive mađarskoga jezika. Rasprave oko pitanja genitiva traju i danas te se tako primjerice u *A magyar nyelv könyve* (2007.) genitiv navodi u padežnoj paradigmi, *Magyar grammatika* (2000.) genitiv navodi samo u kontekstu dativa kao svojevrsno podznačenje i ne navodi ga u paradigmi, dok Keszler i Lengyel u svojoj gramatici⁴ genitiv uopće ne navode kao poseban padež.

⁴ Keszler Borbála, Lengyel Klára, 2002., *Kis magyar grammatika*, Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest.

4. Prijedložni genitiv

Kako je već ranije naglašeno, genitiv se pojavljuje s najvećim brojem prijedloga koji prema svojim leksičkosemantičkim osobinama mogu biti dimenzionalni i nedimenzionalni.⁵ U prijedložnim će izrazima padež ovisiti o prijedlogu; svaki će padež prema svom značenju zahtijevati određeni prijedlog. Na sintaktičkoj razini prijedložni su izrazi nerazdvojive cjeline i kao takvi uvrštavaju se u rečenicu. Nadalje, Katičić (2002: 87) drži kako padeži u prijedložnim izrazima gube svako vlastito značenje. Belaj i Tanacković Faletar (2014: 308) objašnjavaju kako su genitivni izrazi dopune prijedlozima koji su u imenskim sintagmama konstrukcijske glave (odrednici profila na razini nižeg reda), a u odnosu na konstrukcije najvišeg reda mogu imati modifikacijsku ili komplementacijsku funkciju. Ljiljana Šarić (2012: 9) navodi da značenje ustaljene prijedložno-padežne sveze može, a i ne mora, ili može samo djelomično proizlaziti iz značenja njezinih sastavnih dijelova čineći time takvu svezu konstrukcijom gotovo idiomatske prirode.

4.1. Posvojni genitiv

Kada se govori o posvojnem značenju prijedložnoga genitiva, literatura navodi kako se posvojno značenje izriče konstrukcijama *od + genitiv* i *u + genitiv*. Posvojni je genitiv jedna od najučestalijih atributnih genitivnih konstrukcija, te Kuna (2002: 80) navodi kako je on stoga *počesto sinonim za adnominalnu upotrebu toga padeža u mnogim jezicima*. Od navedenih prijedložnih genitivnih konstrukcija kojima se izražava posvojni odnos, u korpusu nije zabilježen niti jedan primjer genitiva s prijedlogom *u*, a upotreba genitiva s prijedlogom *od* vrlo je ograničena. Izvanjezično shvaćanje posvojnosti kao odnosa između *posjednika* i *posjedovanog*⁶ fizičkog predmeta u velikoj se mjeri odrazilo i gramatikalizaciju takvih odnosa. Takav se neposredan odnos između posjednika i posjedovanoga naziva *neotuđivom posvojnošću*. Sukladno tomu, kada je riječ o adnominalnoj ulozi genitiva, gramatike navode da posvojni genitiv s prijedlogom *od* normativno nije preporučljiv i da bi ga valjalo zamijeniti

⁵ Dimenzionalne prijedloge karakterizira mjerljivost i s obzirom na to dijele se na mjesne (lokalne) i vremenske (temporalne). Nedimenzionalni su prijedlozi oni koji označavaju apstraktnija značenja koja se tiču kompleksnijih logičkih odnosa te nose značenja modalnosti, instrumentalnosti, partitivnosti, kauzalnosti itd. (Pranjковиć, 2001: 7).

⁶ *Posjednik* (subjekt posjedovanja) označava onoga koji posjeduje, a *posjedovano* (objekt posjedovanja) ono što se posjeduje.

posvojnim pridjevom, ali genitiv se koristi ako se uz posjednika nalazi kakva odredba ili je zbog tvorbenih razloga nemoguće izvesti pridjev. Izricanje posvojnog značenja konstrukcijama *od + genitiv* u korpusu rjeđe je zabilježeno zato što prijedložnom genitivu konkurira besprijedložni koji je puno učestaliji, ali i posvojni pridjev i lokativni izraz. Osim toga, u kategoriju posvojnosti uključuju se i rodbinski ili neki drugi međuljudski odnosi, pripadanje dijela tijela živom biću i pripadanje dijela predmetu ili apstraktnom pojmu što se naziva *otuđivom posvojnošću*. (Kuna, 1999: 34-36). Katičić (2002: 451) ne opisuje prijedložni genitiv, ali slična značenja svrstava u *genitiv cjeline* kojim se izražava *pripadnost dijela ili neke sastavnice svojoj cjelini*. Nadalje, svijest o posvojnosti kao odnosu između živog posjednika i predmeta, ukoliko nema tvorbenih prepreka, utjecat će na to da se takav odnos izražava posvojnim pridjevom. No, kako u odnosu dvaju predmeta nema posjedovanja u pravom smislu već je riječ o svojevrsnom dodiru, tada će posjednik biti u genitivu.

Tipološke i genetske razlike između hrvatskog i mađarskog utjecat će na sasvim različit izbor jezičnih sredstava kojima se posvojnost izražava u tematiziranim jezicima, a razlikuju se i u poimanju neotuđive i otuđive posvojnosti te je stoga upravo kategorija posvojnosti plodno tlo za prikaz temeljnih razlika u prikazu jezične slike svijeta, kako između mađarskog i hrvatskog, tako i između uralskih i indoeuropskih jezika (Lehocki-Samadržić, 2013: 202).

Mađarski jezik na morfološkoj razini razlikuje pet načina kojima se izriče posvojni odnos ovisno o broju posjednika i posjedovanoga, o tome jesu li posjednik i posjedovano poznati iz konteksta i ovisno o stupnju posjedovanja, a izriču se nastavcima koji se svojstvom aglutinacije dodaju imenskoj riječi (Lehocki-Samadržić, 2013: 210). Posvojnost se u mađarskom jeziku tako može izraziti na sljedeće načine:

- I. Posvojnim nastavcima za osobe
- II. Posvojnim nastavkom za više posjedovanih
- III. Općim posvojnim nastavkom –é
- IV. Posvojnim zamjenicama
- V. Univerzalnim heterogenim množinskim nastavkom –ék⁷

⁷ Navedeni se tipovi posvojnih odnosa u mađarskome jeziku navode kako bi se ukratko prikazala slika koncepta posvojnosti, ali se oni neće pojedinačno objašnjavati kako se rasprava ne bi opteretila.

Razlika između posvojnih konstrukcija u hrvatskom i mađarskom najprije se očituje u tome što je u mađarskome jeziku posvojni nastavak na posjedovanom, a ne na posjedniku kao u hrvatskom (npr. hrv. *dječakova torba*, mađ. *fiúnak táskája*). Navedeni primjer pokazuje da kod posvojnih konstrukcija u mađarskome jeziku imenica koja označuje posjednika stoji u genitivu koji ima nastavak *-nak/-nek*, no on može i izostati, tj. konstrukcija može glasiti i *a fiú táskája* bez promjene značenja. Posjednik koji se pojavljuje bez genitivnog nastavka naizgled je jednak nominativu, ali posvojni nastavak na posjedovanom upućuje na genitiv jer se posvojni odnos nominativom nikako ne može izreći. Takav se posjednik zove *kratki posjednik* (mađ. *rövid birtokos*). U primjeru (1) uočljiv je odnos *otuđive posvojnosti* između predmeta i jednog njegovog dijela, odnosno barake i njezina krova. Uključujući semantičke i pragmatičke kriterije, Kuna (1999:41) zaključuje da se u sintagmama kod kojih su obje sastavnice konkretne imenice upotrebljava prijedlog *od* u slučajevima kada se osjeća jasna odvojivost posjedovanoga od posjednika pritom navodeći primjere kao što su *ključevi od automobila*, *čep od boce* i sl. U primjeru (1) ne može se govoriti o apsolutnoj odvojivosti sastavnica kao u prethodnim primjerima, već o pojmovnoj odvojivosti jer je koncept krova jasno odvojiv entitet iako predstavlja dio barake. Ovaj se primjer u mađarski jezik prevodi posvojnomo konstrukcijom u kojoj je *barakk* kratki posjednik koji je izgubio svoj genitivni nastavak, a posvojnost se izriče posvojnomo nastavkom za 3. lice jednine *-je* na posjedovanom⁸ (*tete-je*). Nakon nastavka za posvojnost dolazi sublativni nastavak *-re* kojim se izražava vanjsko prostorno kretanje prema nekoj površini (*tete-jé-re*) i koji je ekvivalent prijedlogu *na* (Andrić, 2002: 165).

(1) ...a jedan se hornis popeo na krov od barake... – egy kürtös pedig felmászott a barakk tetejére...

⁸ Kod posvojnomo nastavka *-je* niski samoglasnik alternira u visoki ako je nakon njega gramatički morfem, nakon čega posvojni nastavak glasi *-jé*.

4.2. Kvalitativni genitiv

Kvalitativno se značenje u hrvatskome jeziku izriče opisnim pridjevima, kvalitativnim instrumentalom i prijedložnim genitivom. Kvalitativni genitiv označuje svojstvo, osobinu ili sastavni dio kojim se genitivom kodirana imenica izdvaja u odnosu na ostale (Kuna, 2002: 172). Kvalitativno se značenje u hrvatskome jeziku rjeđe izražava prijedložno-padežnim odnosima, no postoje pojedine vrste kvalitativnog značenja kod kojih su prijedložno-padežne konstrukcije posve uobičajeno sredstvo. Govoreći o kvalitativu kao jednom od nedimenzionalnih prijedloga, Pranjković (2002: 27) govori da je izražavanje kvalitete u prvom redu namijenjeno pridjevu (*bijeli papir*) ili besprijedložnom genitivu (*papir bijele boje*), a kao posebnu kategoriju kvalitativa navodi *gradivni* ili *materijalni kvalitativ* kojim se daje obavijest o tome od čega je što načinjeno. Silić i Pranjković (2007: 205) to značenje nazivaju *genitivom materije* ili *tvarnim genitivom* naglašavajući pritom njegov ablativni karakter što Belaj i Tanacković Faletar (2014: 316) upotpunjuju govoreći o vrlo izravnom ostvaraju ishodišnog koncepta genitivnog značenja pri čemu kakav materijal označen imenicom upućuje na masu, a genitivni izraz s prijedlogom *od* ističe porijeklo fizičkog sastava trajektora⁹. U promatranom korpusu pronađena su svega dva primjera kvalitativnog genitiva čija podznačenja odgovaraju upravo genitivu materije. U primjeru (1) genitivni izraz s prijedlogom *od* upućuje na materijal (bodljikava žica) od kojeg je načinjena cjelina izražena imenicom (ograda). Navedeni je primjer u mađarski preveden pridjevom *tüskésdrót* u ulozu atributa koji pobliže označava materijal od kojeg je načinjena ograda (mađ. *kerítés*). U primjeru (2) uočena je ista analogija u prijevodu; prijedložni se genitiv u mađarski prevodi atributnim odnosom koji je u ovim primjerim posve uobičajeno sredstvo u mađarskom jeziku, no u hrvatskom postoji tvorbena prepreka koja onemogućava da se isto značenje izrazi pridjevom (*bodljikavožičana ograda, *organtinski pokrovac) ili besprijedložnim genitivom (*ograda bodljikavih žica).

(1) Onda su pacijenti već rastrgali ogradu **od bodljikavih žica**... – Ekkora már a betegeket elszaggatták a tüskésdrót kerítést...

(2) ...pa je pokrovac **od organtina** za nogu amputiranu... – aztán leveszi amputált lábáról az organtin takarót...

⁹ Kognitivna lingvistika sintaktičke kategorije subjekta i objekta definira konceptualnosemantički kao lik prvog plana ili trajektor i lik drugog plana ili orijentir. Trajektor je pojam kojim se izražava relativna profiliranost jednog elementa scenarija u odnosu na druge (Belaj, Tanacković Faletar, 2014: 44-45).

Pranjković (2001:27) navodi i značenja suprotne naravi koje naziva *negativnim ili ekskluzivnim kvalitativom*. Negativni kvalitativ dolazi s prijedlogom *bez* i nosi značenje odsutnosti, lišenosti ili nepostojanja čega (Silić – Pranjković, 2007: 215). Takav se genitiv upotrijebljava i adverbijalno i adnominalno, no u korpusu je pronađeno više primjera u adverbijalnoj ulozi – pronađena su tri primjera genitiva s prijedlogom *bez* u adverbijalnoj ulozi dok je isti genitiv u adnominalnoj funkciji pronađen u samo jednom primjeru. U primjeru (3) uočava se kako je konstrukcija *bez razlike* u zagradi te je u funkciji dodatnog potvrđivanja iskaza u rečenici. Naime, temeljno je značenje genitiva s prijedlogom *bez* svojevrsna „prijedložna negacija“ kojom se upućuje na nešto što imenici u nominativu nedostaje. Međutim, u primjeru (3) ne može se govoriti o takvom značenju jer je jasno da se genitiv s prijedlogom *bez*, koji se nalazi u zagradi, ne odnosi izravno na imenicu *pacijenti* već se odnosi na čitav iskaz. Tako je ovdje genitiv s prijedlogom *bez* (*bez razlike*) u službi dodatnog potvrđivanja dijela iskaza koji se nalazi ispred zgrade. Genitiv s prijedlogom *bez* u mađarski se jezik najčešće prevodi nominativom uz koji stoji postpozicija *nélkül*, a može označiti način, stanje ili okolnost. U tom je primjeru konstrukcija *bez razlike* (mađ. *kivétel nélkül*) upotrebljena atributno u odnosu na zamjenicu *svi* (mađ. *valamennyi*).

(3) Svi će pacijenti (**bez razlike**) defilirati pred crno-žutim stijegom... - **Kivétel nélkül** valamennyi kórházi ápoltnak el kell vonulnia a fekete-sárga zászló elött..

4.3. Dijelni genitiv

Značenje dijelnosti u hrvatskom se jeziku vrlo rijetko izražava prijedložno-padežnim izrazom jer je dijelnost jedno od osnovnih značenja besprijedložnog genitiva. Pranjković (2002: 25) navodi da se značenje dijelnosti nekada izražavalo genitivom s prijedlogom *od*, ali danas su takve konstrukcije obilježje biblijskog stila. Suvremeni hrvatski jezik prijedložni će dijelni genitiv upotrebljavati samo kada se uz dijelnost posebno naglašava izdvajanje ili isticanje dijela o kojem je riječ, a riječ kojom se označava dijelnost uvijek je u množini. Dijelno se značenje u funkciji isticanja izražava konstrukcijama *od* + genitiv i *među* + instrumental. Navedene tvrdnje potvrđuje i korpus u kojem je pronađen malen broj prijedložnog dijelnog genitiva. U primjeru (1) genitiv s prijedlogom *od* odnosi se na neodređenu zamjenicu u nominativu jednine *netko* pri čemu je funkcija prijedložnoga genitiva

isticanje nominativnog referenta iz skupine istih jedinki. Navedeni je primjer u mađarski preveden atributnim odnosom gdje su neodređena imenička zamjenica *valamilyik* (hrv. *neki*) i pridjev *amputált* (hrv. amputirani) u službi atributa u odnosu na imenicu *sebesült* (hrv. *ranjenik*).

(1) ...pjeva netko od amputiranih peštanski kuplet... – énekli valamilyik amputált sebesült a pesti kuplét...

4.4. Značenje uzroka

Za izražavanje uzročnoga značenja u hrvatskom se jeziku pojavljuje kauzativ – nedimenzionalni prijedložni potpadež čija su značenja najučestalija i najraznolikija. Sukladno tomu, različita će podznačenja zahtijevati i različite prijedloge od kojih se s genitivom pojavljuju prijedlozi *zbog*, *od*, *iz*, *s(a)*, *uslijed* kao i poprijedloženi prijedložni izraz *na osnovi* i *na temelju* te instrumental ili *u*-lokativ imenice *povod* (Pranjkočić, 2001: 23).

Uzročno značenje izraženo genitivom s prijedlogom *od* literatura naziva značenjem djelatnog uzroka ili uzroka efektora (Pranjkočić, 2001: 22). Značenje djelatnog uzroka najučestaliji je tip uzroka, a njime se kodira ono što izravno izaziva neku posljedicu (Silić - Pranjkočić, 2007: 204). U korpusu je pronađeno nekoliko primjera genitiva s prijedlogom *od* sa značenjem uzroka, ali su oni isključivo u adverbijalnoj ulozi te je pronađen jedan primjer genitiva s prijedlogom *zbog* u adnominalnoj funkciji.

Genitivu s prijedlogom *zbog* svojstveno je podznačenje „uzroka razloga“ jer se temelji na činjenicama, odnosno, na određenim okolnostima koje uvjetuju pojavu uzroka. Genitiv s općeuzročnim prijedlogom *zbog* danas je najčešći i najneutralniji način izražavanja uzročnog značenja prijedložno-padežnim izrazom (Silić – Pranjkočić, 2007: 218). U primjeru (1) genitiv s prijedlogom *zbog* u mađarski se prevodi tako da se imenici *ügy* koja znači *slučaj* doda inesivni nastavak *-ban/-ben*. Mađarski prijevod tako doslovno glasi ??U slučaju *dviju silovanih Švabica*... što je rezultat tipoloških razlika između hrvatskog i mađarskog koji će drugačije gramatikalizirati iste izvanjezične činjenice.

(1) Prije svega, bila je velika istraga zbog silovanja Švabica... – Mindenekelőtt a két megerőszakolt német ápolónő **ügyében** indult meg a vizsgálat...

4.5. Značenje količine

Značenje količine i mjere izražava se prijedložnim potpadežom metronalom. Metronal se u hrvatskom jeziku najčešće pojavljuje u poredbenim konstrukcijama, a kao oznake mjere pojavljuju se kvantitativne imenice, brojevi ili brojevne konstrukcije. To će se značenje najčešće izražavati genitivom s prijedlozima *od* i *do* te akuzativom s prijedlogom *za* (Pranjaković, 2001: 28). Sa stajališta kognitivne lingvistike, kod značenja količine ishodišni je koncept ostvaren na način da u takvim prijedložno-padežnim konstrukcijama funkciju orijentira¹⁰ nema tvar već kakva standardna mjera za količinu koja služi kao konceptualno ishodište u profiliranju trajektora (Belaj, Tanacković Faletar, 2014: 316). Atributni karakter genitiva s prijedlogom *od* u značenju količine, u promatranom je korpusu vrlo rijedak te su pronađena samo dva primjera s prijedlogom *od*, a izražavanje količine genitivom s prijedlogom *do* nije zabilježeno. U primjeru (1) konstrukcija u cjelini na sintaktičkoj razini predstavlja priložnu oznaku mjesta unutar koje genitiv s prijedlogom *od* ima ulogu oznake količine, odnosno veličine skupine. U prijedložno-padežnoj svezi ulogu oznake količine nosi višočlani broj *pet stotina* uz koji je *ranjenika* komplement u genitivu. U mađarski jezik takva je konstrukcija prevedena posvojnim genitivom koji je ujedno i najčešći način izricanja posvojnosti. Kako je već ranije naglašeno, mađarski jezik na morfološkoj razini ima pet načina kojima se može izraziti posvojni odnos, a u primjeru (1) on je izražen posvojnim nastavkom za osobe koji se dodaje imenici. Posvojni nastavci za osobe dodaju se imenicama pri čemu određuju osobu i broj onoga što se posjeduje. Osim toga, predstavljaju osobitost mađarskoga jezika jer se dodaju imenskim riječima, ali su ujedno i nastavci za određenu konjugaciju. Indoeuropski jezici značenje osobe ne mogu izraziti na imenskoj riječi i to značenje mogu nositi samo osobne zamjenice (Lehocki-Samardžić, 2013: 210 – 211). Imenici *csoport* (hrv. *grupa*) dodaje se posvojni nastavak za 3. lice jednine *-ja* (*csoport-ja*). Nakon toga dodaje se inesivni nastavak *-ban* kojim se izražava smještenost unutar čega pri čemu se, zbog glasovne harmonije, produžuje posljednji samoglasnik prethodno dodanog posvojnog nastavka (*csoport-já-ban*). Također, za razliku od hrvatskoga jezika, u mađarskom će imenica koja stoji uz broj biti obavezno u jednini jer, semantički gledano, broj sam nosi dovoljno informativno značenje količine. U primjeru (2) nominativ jednine imenice *povorka* uz sebe

¹⁰ Orijehtir je u kognitivnoj lingvistici lik drugog plana i na sintaktičkoj mu razini odgovara uloga objekta. Orijehtir ima ulogu referencijske točke prema kojoj se vrednuje položaj, kretanje ili neko drugo svojstvo trajektora (Belaj, Tanacković Faletar, 2014: 44).

zahtjeva genitiv s prijedlogom *od* kojim se označava veličina povorke. U toj će prijedložno-padežnoj svezi kvantifikator *nekoliko* uvjetovati da kvantitativna imenica *stotina* bude u genitivu množine. Također, pri određivanju veličine skupa uočava se metonimijski odnos DIO ZA CJELINU pri čemu se genitivom množine imenice *glava* metonimijski upućuje na broj jedinki od kojih se skup sastoji. U mađarskom se jeziku imenici *menet* (hrv. *povorka*), u funkciji određivanja veličine skupa, dodaje kvantifikator *néhany* (hrv. *nekoliko*), određeni broj¹¹ *száz* (hrv. *sto*), a imenica *fő* (hrv. *glava*), zbog broja uz koji stoji, ostaje u jednini i dodaje joj se elativni nastavak *-ből* koji primarno izražava kretanje iz unutašnjosti prema vanjskom prostoru, no ovdje dolazi do metaforičkog preslikavanja na apstraktnija značenja pri čemu bi se metonimijski shvaćena imenica *glava* mogla shvatiti kao konceptualno ishodište za profiliranje čitave povorke. Također, u mađarskom prijevodu uz imenicu *menet* stoji glagolski pridjev sadašnji – *álló* koji označava svojstvo te je u funkciji dodatnog pojašnjavanja imenice *menet* (hrv. *povorka*) (Andrić, 2002: 119).

(1) U grupi od novih pet stotina ranjenika... – Az újabb ötszáz sebesült csoportjában...

(2) Skupila se povorka od nekoliko stotina glava... – Jó néhány száz főből álló menet sorakozott fel...

4.6. Značenje odvajanja

Značenja odvajanja, potjecanja od koga ili čega, podrijetla i sl. izriču se ablativom. Nakon nestanka ablativa iz padežne paradigme, u indoeuropskim jezicima genitiv dobiva najsloženiju sintaksu u cijeloj paradigmi (Lehocki-Samadržić, 2013: 215). U hrvatskom je jeziku ablativ danas prijedložni potpadež u čijem je značenju najvidljiviji razvitak iz lokalističkog značenja što potvrđuje i činjenica da se nedimenzionalna ablativnost izriče istim sredstvima kao i dimenzionalna, a to su genitiv s prijedlozima *od* i *iz* i lokativ s prijedlogom *po* (Pranjeković, 2001: 18).

Ablativno se podznačenje genitiva s prijedlogom *od* odnosi u prvom redu na značenje odvajanja, a često izražava tip ablativnosti vezan za podrijetlo (Silić – Pranjeković, 2007: 205).

¹¹ Mađarski jezik brojeve dijeli u dvije velike skupine – određene i neodređene. Određeni brojevi izražavaju točan broj ili redosljed čega, a neodređeni samo približe. Sustav hrvatskoga jezika ne poznaje takvu podjelu brojeva te će stoga dio mađarskih neodređenih brojeva biti svrstan u imenice, a dio u pridjeve (Andrić, 2002: 56). Također, kao i brojne druge kategorije u mađarskome jeziku, i kategorija broja podliježe brojnim raspravama tako da uz navedenu podjelu postoje još dva kriterija podjele.

U primjeru (1) genitivom s prijedlogom *od* označava se svojevrsno „područje djelovanja“, odnosno Crveni križ kao organizacija od koje se *templarske dame* metaforički odvajaju kao od svog konceptualnog ishodišta. Taj je primjer u mađarski preveden posvojnim genitivom pri čemu je imenici *rend* (hrv. *red*) pridodan posvojni nastavak za 3. lice jednine *-je* (*rend-je*) i genitivni nastavak *-nak* (*rend-jé-nek*), a imenici *úrhölgy* (hrv. *dama*) dodaje se nastavak za više posjedovanih *-ei* koji se pojavljuje u riječima koje imaju opći posvojni nastavak ili posvojni nastavak za osobe kao u navedenom primjeru. Posvojni je nastavak za više posjedovanih usko vezan za posvojnost i ne može stajati kao znak za čistu množinu ako u kontekstu nema posvojnosti (Lehocki-Samadržić, 2013:211).

Genitiv s prijedlogom *iz* ablativnog je karaktera, ali u njemu prijedlog *iz* upućuje na to da kretanje ili potjecanje počinje iz unutrašnjosti nekog predmeta ili iz nekog područja koje je u granicama drugog predmeta, dok genitiv s prijedlogom *od* pretpostavlja da se kretanje odvija od površine (Silić – Pranjković, 2007: 206-207). U primjeru (2) imenici u nominativu množine (*pacijenti*) dodaje se atributni besprijedložni genitiv, a genitiv s prijedlogom *iz* (*iz A i Ce i De baraka*) pojavljuje se u službi oznake mjesta gdje pacijenti borave. Ovaj je primjer u mađarski preveden tako da se imenici *páciens* (hrv. *pacijent*) doda posvojni nastavak za više posjedovanih *-ei* kojim se ujedno označava i množina imenice *pacijent* i posvojni odnos koju ta imenica uspostavlja s imenicom *baraka*. Na imenicu *barakk* (hrv. *baraka*) dodan je opći nastavak za množinu *-ok* kojim se izriče čista množina (*barakk-ok*) te je nakon toga dodan elativni nastavak *-ból* kojim se izriče da se nešto iz unutrašnjosti kreće prema van, tj. napušta se unutrašnji prostor (*barakk-ok-ból*). U primjeru (3) uočava se značenje „potjecanja od nekud“, tj. podrijetla gdje genitiv s prijedlogom *iz* (*iz Beča*) označava mjesto iz kojeg se imenica u nominativu (*bači*) metaforički udaljava. Navedeni je primjer u mađarski jezik preveden pridjevom *porijekla koji označava odakle netko ili nešto potječe, gdje pripada* (Andrić, 2002: 53). U primjeru (4) upućuje se na značenje „potjecanja od nekud“ pri čemu se prijedložno-padežni izraz *iz grupe* pojavljuje u funkciji određivanja područja pripadnosti imenice u nominativu (*ljudeskara*). Stoga se može reći i kako se metaforičkim udaljavanjem trajektora (*ljudeskara*) od svog orijentira (*grupa „broj jedan“*) pojedinac metaforički odvaja od skupine kojoj pripada u svrhu vlastita isticanja. U mađarskom prijevodu genitiv s prijedlogom *iz* razrješava se glagolskim pridjevom što je vrlo česta pojava u prevođenju atributnih odnosa pri čemu je na imenicu *emberóriása* (hrv. *ljudeskara*) dodan posvojni nastavak za 3. lice jednine *-a* (*emberóriás-a*). U primjeru (5) značenje „potjecanja od nekud“ izraženo je genitivom s prijedlogom *s*. Belaj i Tanacković Faletar nemogućnost kodiranja takvih situacija genitivom s prijedlogom *iz* objašnjavaju konceptualnosemantičkim odnosima.

Naime, Malta je otok - trodimenzionalan fizički objekt, no on je svejedno promatraču poznat samo u dvodimenzionalnom aspektu pri čemu se profilira nauštrb treće dimenzije. Kao dvodimenzionalni se objekt konceptualizira kao generički pojam koji označava mjesto s kojeg kreće metaforičko ablativno kretanje – potjecanje s otoka Malte. U mađarski je navedeni primjer preveden posvojnim pridjevom (*máltai lovag*) što bi u hrvatskom bila vrlo rijetka konstrukcija iako je tvorba pridjeva u ovom slučaju moguća (*Da ga vidim, malteškog kavalira.*)

(1) ...templarske dame od Crvenog križa... - ... Vöröskereszt templárius rendjének úrhölgyei...

(2) ...pacijenti malteškog špitala iz A i Ce i De baraka.. - ... páciensei az A, C és D barakkokból...

(3) Onaj bači iz Beča već je jeo rižu i smijao se. – Az a bécsi bácsi már rizsát is evett és nevetgélt.

(4) ...onda je jedan Madžar, ljudeskara iz grupe „broj jedan“... - ...egy magyar, az „egykes számú“ csoport egyik emberóriása...

(5) Da ga vidim, Kavalira s Malte... – Hadd lássam azt a máltai lovagot...

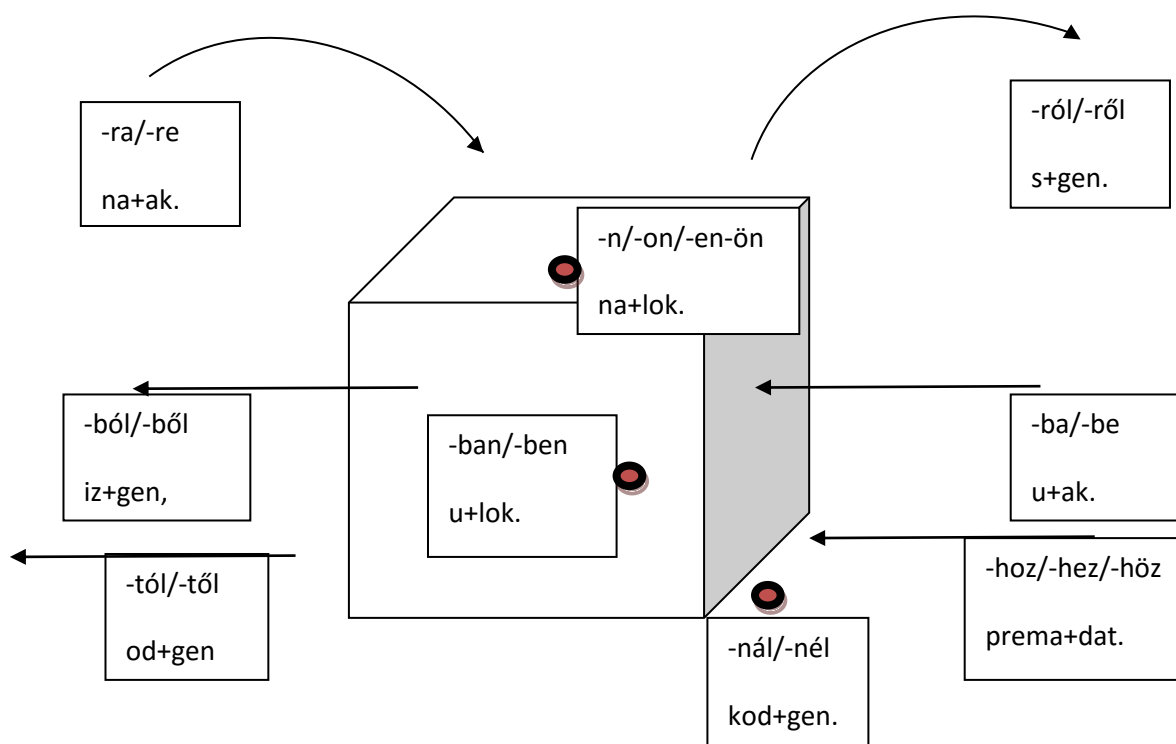
5. Lokalistička teorija padeža

Lokalistička teorija padeža svoje početke ima još u djelima bizanstkih gramatičara, a o njezinoj važnosti govori činjenica da je aktualna i u suvremenim lingvističkim teorijama kao što su primjerice generativna gramatika i kognitivna lingvistika (Pranjković, 2010: 213).

Prema lokalističkoj teoriji, sva su neprostorna značenja, poput vremenskih, načinskih, uzročnih itd., organizirana po uzoru na temeljna prostorna značenja. U prilog tomu ide i činjenica da je većina naziva za padeže vezana upravo za kategoriju prostora što je, osim u indoeuropskim, uočljivo i u drugim jezicima poput ugrofskih kojima pripada i mađarski. U mađarskom jeziku koji karakterizira veći broj padeža, točnije čak osamnaest, većina padeža izražava upravo prostorno značenje. Belaj i Tanacković Faletar (2014: 257) u okviru prostorne utemeljenosti padežnih značenja govore kako ljudi od najranijeg životnog razdoblja stupaju u fizičku interakciju s predmetima iz svoje okoline uočavajući i usvajajući konceptualne obrasce koji su uvjetovani upravo dinamikom prostornih odnosa te će takvi obrasci utjecati i na kasnija razvijanja apstraktnih predodžbi. Sukladno tomu, svi se specifičniji odnosi u našoj izvanjezičnoj stvarnosti mogu podvesti pod neko od temeljnih prostornih značenja. Po svojoj prirodi, prostorna se značenja temeljno dijele na direktivna ili dinamična i na nedirektivna, odnosno statična značenja. S obzirom na to padeži se također dijele u te dvije skupine. Direktivni su padeži dativ i akuzativ, a nedirektivni lokativ i instrumental. S druge strane, genitivom se mogu izraziti i direktivna i nedirektivna značenja što je potvrđeno i u korpusu. Nadalje, kognitivna lingvistika na temelju proučavanja padežnih odnosa svakom kosom padežu pridružuje jedan od predodžbenih obrazaca utemeljenih na prostornim odnosima. Genitivna značenja tako u jedinstvenu skupinu objedinjuje *koncept ishodišta*.

Padeži mađarskoga jezika dijele se u dvije skupine; na gramatičke (centralne) i adverbijalne (periferne). Gramatički su padeži nominativ, akuzativ i genitiv jer se njima izražavaju odnosi koji su najuže vezani uz glagol i na sintatičkoj će im razini prvotno pripasti uloga subjekta ili objekta. Sukladno tomu, adverbijalnim će padežima (dativ, instrumental, formal, faktitiv i kauzal) pripasti uloga izražavanja adverbijalnih odnosa (Andrić, 2002: 141). Posebnu skupinu padeža u mađarskom čine tzv. *lokativni padeži* čija je osnovna funkcija obilježavanje mjesnog i vremenskog značenja (Andrić, 2002: 156). Lokativna se skupina padeža dalje grana u dvije podskupine. Prvoj podskupini pripadaju *padeži za obilježavanje unutrašnjeg prostornog odnosa*, a drugoj *padeži za obilježavanje vanjskog prostornog*

odnosa. U kontekstu lokalističkih padeža važno je spomenuti koncept *trosmjernosti*. Naime, trosmjernost podrazumjeva približavanje, udaljavanje i odsutnost kretanja, tj. smještenost u prostoru. Sva se navedena značenja u mađarskome jeziku izražavaju padežnim nastavcima i postpozicijama. Trosmjernost predstavlja univerzalnu kategoriju koja je izravan odraz činjenice da je koncept prostornih odnosa zajednički svim ljudima, ali se gramatikalizacija takvih odnosa uvelike razlikuje od jezika do jezika. Hrvatskih će tako sedam padeža nositi čitav splet različitih podznačenja, dok će mađarski jezik sva lokalistička značenja prepustiti posebnoj skupini padežnih nastavaka (Lehocki-Samardžić, 2013: 74). Padeži kojima se označavaju unutrašnji prostorni odnosi jesu: inesiv, ilativ i elativ. S druge strane, za izražavanje vanjskih prostornih odnosa pojavljuju se: supersesiv, sublativ, delativ, adesiv, alativ, ablativ i terminativ. Odnos lokativnih padeža u mađarskome jeziku i prijedložno-padežnih konstrukcija u hrvatskome utemeljen je na istom principu trosmjernosti što potvrđuje i slika:

Slika 1. Prikaz lokativnih padežnih nastavaka u mađarskome jeziku i prijedložno-padežnih konstrukcija u hrvatskome jeziku¹²

¹² Preuzeto iz: Lehocki-Samardžić, Ana, 2013., „A lokális elmélet magyar és horvát példákon”, *Acta Hungarica Universitatis Essekiensis* 5., Osijek., str. 73.

U proučavanom je korpusu adnominalnih prijedložnih genitiva najučestalija upotreba genitiva s prijedlogom *od* i prijedlogom *iz*. Genitiv s prijedlogom *od* pojavljuje se u svim podznačenjskim vrstama osim podznačenja uzroka, a u podznačenjima posvojnosti, kvalitete, dijelnosti i količine predstavlja i jedino sredstvo. Kod genitiva s prijedlogom *od* uska se veza s prostornim značenjem uočava u značenju odvajanja (*dame od Crvenog križa*), a u ostalim su podznačenjskim vrstama uočena apstraktnija značenja kao kod primjerice značenja količine (*povorka od nekoliko stotina glava*), kvalitete (*pokrovac od organtina*) ili posvojnosti (*krov od barake*). U kontekstu genitivnog koncepta ishodišta genitiv s prijedlogom *od* predstavlja prototipno prostorno udaljavanje trajektora od orijentira koji se u različitim genitivnim podznačenjima kreće od prostornih do sve apstraktnijih značenja. Genitiv s prijedlogom *iz* pojavljuje se samo u podznačenju odvajanja, ali je zabilježen u tri primjera u kojima je uočena vrlo tijesna veza s izvornim prostornim značenjem (*pacijenti iz A i Ce i De baraka, bači iz Beča, ljudeskara iz grupe „broj jedan“*). Genitiv s prijedlogom *iz* koncept ishodišta ostvaruje slično kao i genitiv s prijedlogom *od*, a temeljna je razlika u početnom odnosu trajektora i orijentira – kod genitiva s prijedlogom *od* trajektor i orijentir u početnom se položaju nalaze u odnosu neposredne blizine ili površinskog kontakta, a u konstrukcijama *iz* + genitiv trajektor se u početnoj fazi nalazi u unutrašnjosti orijentira koji je ujedno i ishodišna točka trajektorova kretanja te se ablativnost u tom slučaju ostvaruje u vidu ekstralociranja (Belaj, Tanacković Faletar, 2014: 320-321). Prijedlozi *od* i *iz* prvenstveno su prostorni padeži, no u promatranim se primjerima preslikavaju na apstraktnija značenja tvoreći razgranatu mrežu značenja koja su dokaz da su prostorni odnosi temelj u profiliranju ljudske koncepcije svijeta.

6. Zaključak

Na temelju proučenog korpusa može se zaključiti da je upotreba adnominalnog prijedložnog genitiva u hrvatskome jeziku vrlo ograničena. Primjerice, u korpusu je pronađeno 16 primjera genitiva s prijedlogom *od* u adverbijalnoj funkciji i samo 9 primjera u adnominalnoj funkciji. Pronađeno je 14 primjera genitiva s prijedlogom *do* od koji su svi u adverbijalnoj funkciji, a od genitiva s prijedlogom *iz* čak je 19 u adverbijalnoj funkciji, a samo 4 u adnominalnoj. Osnovni je razlog tomu činjenica da atributnu ulogu ima u prvom redu besprijedložni genitiv, a prijedložni će se genitiv pojaviti samo u onim slučajevima gdje postoje određene tvorbene prepreke zbog kojih se ne može upotrijebiti besprijedložni genitiv ili pridjev. Takav je primjer sintagma *ključevi od vrata* gdje dolazi do nemogućnosti zamjene besprijedložnim genitivom (**ključevi vrata*) ili posvojnim pridjevom (**vratni ključevi*). U korpusu je u pojedinim slučajevima uočena nešto slobodnija upotreba genitivnih oblika što je odraz činjenice da je promatrani korpus književno djelo u kojem Miroslav Krleža poseže za jezičnim sredstvima koja su u skladu s njegovom spisateljskom namjerom. Tako je primjerice u kategoriji posvojnog genitiva uočljiva upotreba genitiva s prijedlogom *od* (*krov od kuće*) koji bi u standardnome jeziku bio obilježen i najčešće bi ga zamijenio besprijedložni genitiv (*krov kuće*). U radu su izdvojene kategorije posvojnosti, kvalitete, partitivnosti, uzroka, količine i ablativnosti – nedimenzionalna značenja u čijoj se pozadini uočava prostorna utemeljenost što se u prvom redu objašnjava činjenicom da su u navedenim nedimenzionalnim značenjima uočljivi dimenzionalni prijedlozi kojima je osnovna uloga izražavanje prostornih i vremenskih odnosa. S obzirom na slabu pojavnost adnominalnog prijedložnog genitiva u korpusu, ne može se govoriti o frekventnosti pojavljivanja pojedinih podznačenja, ali se svakako može zaključiti da je adnominalni prijedložni genitiv po čestotnosti pojavljivanja rubna kategorija u odnosu na pojavnost adverbijalnog prijedložnog i besprijedložnog genitiva.

7. Literatura

1. Andrić, Edita, 2002., *Leksikologija i morfologija mađarskog jezika*, Novi Sad, Futura publikacije.
2. Balogh, Haader, Keszler, Kugler, 2000., *Magyar grammatika*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
3. Belaj, Branimir, Tanacković Faletar, Goran, 2014., *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika*, Zagreb, Disput.
4. Herbszt, Bobor, Hangay, Bors, Király, Nagy, 2007., *A magyar nyelv könyve*, Trezor kiadó, Budapest.
5. Katičić, Radoslav, 2002., *Sintaksa hrvatskog književnog jezika*, Treće izdanje, Zagreb, Globus.
6. Keszler Borbála, Lengyel Klára, 2002., *Kis magyar grammatika*, Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest.
7. Kuna, Branko, 1999., „O izricanje posvojnosti prijedložnim genitivnim izrazima“, *Jezikoslovlje*, god. II., br. 2-3, Osijek.
8. Kuna, Branko, 1999., „Norma i posvojni genitiv bez odredbe“, *Jezik*, god. 47., br. 1, 1-40, Zagreb.
9. Kuna, Branko, 2002., *Atributni genitiv u hrvatskome standardnom jeziku*, Doktorska disertacija, Zagreb.
10. Lehoccki-Samardžić, Ana, 2013., „Kategorija posvojnosti u hrvatskom i mađarskom jeziku“, *XI. međunarodni kroatistički znanstveni skup*, zbornik radova, Pečuh.
11. Lehoccki-Samardžić, Ana, 2013., „A lokális elmélet magyar és horvát példákon“, *Acta Hungarica Universitatis Essekiensis* 5., Osijek.
12. Mihaljević, Milan, 2010., „Strukturni i nestrukturni padeži u hrvatskome jeziku“, *Zbornik radova znanstvenoga skupa Drugi hrvatski sintaktički dani*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje/Filozofski fakultet Osijek, Zagreb/Osijek.
13. Pranjković, Ivo, 2001., *Druga hrvatska skladnja*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.
14. Pranjković, Ivo, 2010., „Domašaji i ograničenja lokalističke teorije padeža“, *Zbornik radova znanstvenoga skupa Drugi hrvatski sintaktički dani*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje/Filozofski fakultet Osijek, Zagreb/Osijek, Str. 213-222.
15. Silić – Pranjković, 2007., *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Drugo izdanje, Školska knjiga, Zagreb.

16. Stolac, Diana, 1992., *Sintaktičke funkcije genitiva u jeziku Tituša Brezovačkoga*, Rasprave ZHJ, sv. 18., Zagreb.

17. Šarić, Ljiljana, 2012., „OD-genitivi: kognitivnosemantička analiza“, *Riječ*, nova serija, br.7., Nikšić.

8. Izvori

1. Krleža, Miroslav, 1990., *Baraka pet be*, Zlatno slovo, Zagreb.

2. Krleža, Miroslav, 1963., *A horvát had-isten*, (Zoltán Csuka), Európa könyvkiadó, Budapest.